

باسمه تعالی

اساسنامه دانش نامه اهل بیت علیهم السلام

دیباچه

«دانش نامه اهل بیت (ع)» - که از این پس دانش نامه گفته می شود - از کلان پروژه های ویژه پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی - که از این پس پژوهشگاه گفته می شود - می باشد. در این اساسنامه ذیل دو بخش ۱. کلیات ۲. سازمان، به اهداف و سیاست ها، تشکیلات علمی و اداری، فرآیند گردش کار و شیوه تدوین پرداخته می شود. این اساسنامه پس از بررسی و تصویب شورای علمی دانش نامه و تأیید شورای پژوهش پژوهشگاه مبنای عمل خواهد بود.

بخش اول کلیات

ماده ۱ - تعریف

مجموعه مورد نظر در نسخه فارسی با عنوان دانشنامه اهل بیت (ع) عرضه می شود. دانش نامه اهل بیت (ع) مجموع اطلاعات روشمند و علمی با محوریت چهارده معصوم (ع) را در بر می گیرد، از این رو شخصیت ها، خاندان ها، شهرها و مکان ها، مفاهیم کلامی، قرآنی، سیاسی، اجتماعی، فقهی، اخلاقی و ... مرتبط با اهل بیت (ع) در این مجموعه مورد توجه قرار خواهد گرفت.

ماده ۲ - ضرورت

لزوم دسترسی سریع و آسان به مرجعی متقن و معتبر برای شناخت شخصیت و آموزه های اهل بیت (ع) در سطح ملی و بین المللی و ارائه مجموعه علمی و جامع در این زمینه با توجه به فقدان اثری با این ویژگی ها ضرورت تدوین دانش نامه را محرز می سازد.

ماده ۳ - اهداف

۱. تبیین مستند و پویا از تعالیم و شخصیت اهل بیت (ع)؛
۲. بازآرایی تعالیم اهل بیت (ع) با توجه به نیازهای معاصر؛
۳. توسعه و تحکیم آموزه های اهل بیت (ع)؛
۴. زدودن غبار جهل و خرافات از معارف اهل بیت (ع)؛
۵. تبیین جایگاه اهل بیت (ع) در علوم؛
۶. پاسخ گویی روشمند و علمی به سئوالات و شبهات مطرح در عرصه ملی و بین المللی در زمینه سیره و آموزه های اهل بیت (ع)؛
۷. بازشناسی ابعاد گوناگون سیره و تاریخ اهل بیت (ع)؛
۸. شناسایی و ارزیابی میراث علمی اهل بیت (ع) و آثار مرتبط با ایشان.

ماده ۴- سیاست‌ها

۱. توجه به نیازهای فکری، اجتماعی و فرهنگی ملی و بین‌المللی؛
۲. به‌کارگیری ادبیات علمی و دوری از ادبیات خطایی؛
۳. پایبندی به تقریب وحدت امت اسلامی؛
۴. توجه به مباحث تطبیقی در موارد نیاز؛
۵. بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی حوزه و پژوهشگاه؛
۶. اهتمام به نوآوری در ساختار مباحث، تحلیل‌ها، جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.
۷. پرهیز از طرح آراء و دیدگاه‌های موهوم و شبهه‌زا مگر در مواردی که طرح و نقد آنها ضروری به نظر رسد؛
۸. تاکید بر محوریت اهل بیت(ع) در نگارش مقالات.

ماده ۵- زبان

دانش‌نامه در ابتدا به زبان فارسی تدوین می‌شود. بدیهی است که مدخل‌ها نیز باید در زبان فارسی رایج و قابل فهم باشد.

ماده ۶- ترتیب و گستره

۱. این دانش‌نامه از ترتیب الفبایی پیروی می‌کند.
- تبصره:** مدخل‌های چهارده معصوم(ع) به ترتیب معصومان در بخش اول دانش‌نامه و به صورت مستقل عرضه خواهد شد.
۲. این دانش‌نامه در فاز اول خود دارای حدود ۱۰۰۰ مدخل اصلی است که در سه محور کلی "سیره و تاریخ"، "کلام و اندیشه سیاسی- اجتماعی" و "فقه و اخلاق" طبقه‌بندی می‌شود. از این رو شامل گستره متنوعی از موضوع‌ها و دانش‌ها چون فقه، حقوق، تاریخ و سیره، تفسیر و علوم قرآن، حدیث، کلام، اخلاق و فرق و مذاهب می‌شود.
۳. گزینش مدخل‌ها و تعیین قلمرو محتوایی آنها در شیوه‌نامه‌هایی مانند مدخل‌گزینی و تالیف تعیین می‌شود.

ماده ۷- مخاطبان

دانش‌نامه با هدف تهیه مرجعی علمی و معتبر برای پژوهشگران، کارشناسان رشته‌های علوم اسلامی و انسانی، و دانشجویان با قابلیت ارائه در سطح جهانی تدوین می‌شود. هرچند عموم علاقه‌مندان متناسب با دانش خود می‌توانند از آن بهره ببرند.

ماده ۸- عرضه

۱. دانش‌نامه به دو صورت کاغذی و الکترونیکی ارائه می‌شود.

۲. نسخه فارسی دانش‌نامه به تدریج و جلد به جلد منتشر می‌شود.
۳. قطع نسخه کاغذی به اقتضای زبان، زمان، منطقه و نیاز مخاطب با حضور نماینده نشر پژوهشگاه و با تصویب شورای علمی تعیین می‌شود.

بخش دوم: سازمان

ماده ۹- سازمان دانش‌نامه

با توجه به بندهای طرح شده در ماده ۴ (سیاست‌ها) سازمان دانش‌نامه به شرح ذیل می‌باشد:

الف. مدیریت دانش‌نامه شامل:

۱. مدیر دانش‌نامه
۲. کارشناس مسؤؤل پژوهش و مسؤؤل دفتر
۳. مسؤؤل سایت «طرح سایت باید توسط فن‌آوری اطلاعات پژوهشگاه کارشناسی و بررسی شود.»
۴. اپراتور
۵. کارشناس مقابله و کنترل

ب. شورای علمی دانش‌نامه

ج. بخش‌های علمی، هر بخش شامل:

۱. مدیر
۲. کارشناس بخش
۳. شورای بخش

ماده ۱۰- وظایف مدیر دانش‌نامه

مدیر دانش‌نامه که از میان فضلاء و پژوهشگران متخصص در زمینه مطالعات سیره و معارف اهل بیت علیهم‌السلام از سوی رئیس پژوهشگاه منصوب می‌شود، دارای وظایف زیر است:

۱. اداره و هدایت دانش‌نامه در چارچوب اساسنامه و آئین‌نامه‌های مصوب و مقررات پژوهشگاه.
۲. اشراف و نظارت بر همه شؤون علمی و اجرایی دانش‌نامه.
۳. مسؤولیت سروراستاری علمی و تأیید انطباق خروجی دانش‌نامه با اساسنامه و شیوه‌نامه‌های مصوب.
۴. پیشنهاد اعضای شورای علمی دانش‌نامه به رئیس پژوهشگاه.
۵. صدور احکام مدیران بخش‌های علمی پس از تأیید صلاحیت آنان در شورای علمی دانش‌نامه.
۶. صدور احکام اعضای شوراهای بخش‌های علمی.
۷. تنظیم و پیشنهاد بودجه سالانه به رئیس پژوهشگاه.
۸. امضاء قراردادهای و اسناد مالی و اداری در چارچوب مقررات.
۹. پیشنهاد آئین‌نامه‌های اداری و مالی در صورت لزوم به رئیس پژوهشگاه.
۱۰. نظارت بر بکارگیری پژوهشگران توانمند در بخش‌های علمی.

۱۱. برقراری ارتباط و همکاری با بخش‌های مختلف پژوهشگاه و مراکز پژوهشی همسو.
۱۲. ارائه گزارش عملکرد سالانه به شورای علمی دانش‌نامه و رئیس پژوهشگاه.
۱۳. عضویت در شورای علمی دانش‌نامه و ریاست بر این شورا.

تبصره: در صورت عدم حضور مدیر دانش‌نامه، جلسات شورا با تعیین مدیر دانش‌نامه توسط یکی از مدیران بخش‌های علمی برگزار خواهد شد.

ماده ۱۱- ترکیب شورای علمی دانش‌نامه

شورای علمی دانش‌نامه مرکب است از:

۱. مدیر دانش‌نامه (رئیس شورا)؛
  ۲. مدیران بخش‌های علمی دانش‌نامه؛
  ۳. رئیس پژوهشکده تاریخ و سیره اهل‌بیت (ع)؛
  ۴. معاون پژوهشی پژوهشگاه؛
  ۵. ۷ تا ۱۰ نفر از صاحب‌نظران متخصص در زمینه‌های مختلف و مرتبط با دانش‌نامه.
- تبصره:** اعضای بند ۵ به پیشنهاد مدیر دانش‌نامه و حکم رئیس پژوهشگاه منصوب می‌شوند.

ماده ۱۲- وظایف شورای علمی دانش‌نامه

۱. تصویب اولیه اساسنامه جهت تأیید نهایی شورای پژوهشی پژوهشگاه؛
۲. تصویب نهایی شیوه‌نامه‌ها و نیز مداخل دانش‌نامه؛
۳. تأیید مدیران بخش‌ها به پیشنهاد مدیر دانش‌نامه؛
۴. تأیید نهایی اثر جهت ارسال به معاونت پژوهشی پژوهشگاه برای نشر؛
۵. تصویب آیین‌نامه‌های داخلی دانش‌نامه.

تبصره ۱: جلسات شورای علمی با حضور حداقل نصف به‌علاوه یک‌عضء رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با رأی حداقل نصف اعضای اصلی معتبر می‌باشد.

تبصره ۲: رئیس شورا می‌تواند به اقتضاء موضوع جلسه، کارشناس یا کارشناسانی را برای ارائه نظر و مشاوره - بدون حق رأی - به جلسات شورا دعوت کند.

تبصره ۳: عدم حضور بدون عذر و بدون اعلام هر یک از اعضای حقیقی شورا در ۴ جلسه پیاپی موجب لغو عضویت وی در شورا می‌شود.

تبصره ۴: مدیر دانش‌نامه موظف است حداکثر یک ماه پس از استعفا و یا لغو عضویت یکی از اعضای نسبت به معرفی جایگزین اقدام کند.

ماده ۱۳ - بخش‌های علمی

۱. دانش‌نامه دارای سه بخش "تاریخ و سیره اهل‌بیت(ع)", "کلام و اندیشه سیاسی-اجتماعی" و "فقه و اخلاق" می‌باشد.
۲. هر بخش علمی متشکل از ۵ تا ۷ نفر از فضلاء توانمند در زمینه موضوع مربوط است که با پیشنهاد مدیر بخش و تصویب شورای علمی دانش‌نامه و حکم مدیر دانش‌نامه منصوب می‌شوند.
۳. مدیران بخش‌ها از بین فضلاء توانمند و متخصص با پیشنهاد مدیر دانش‌نامه و تصویب شورای علمی دانش‌نامه انتخاب می‌شوند.

ماده ۱۴ - وظایف مدیر و اعضای بخش‌های علمی

مدیر بخش با همکاری اعضای آن وظایف ذیل را انجام می‌دهد:

۱. معرفی اعضای بخش به مدیر دانش‌نامه؛
۲. سفارش و واگذاری تدوین مقالات؛
۳. برگزاری جلسات بخش؛
۴. پیگیری اجرایی مصوبات دانش‌نامه و بخش؛
۵. پیگیری نظارت علمی مقالات و تایید نهایی آن؛
۶. شرکت در جلسات شورای علمی دانش‌نامه؛
۷. پیشنهاد تأسیس کمیته‌های تخصصی و نظارت بر عملکرد آنها؛
۸. شناسایی و معرفی نویسندگان مداخل؛
۹. آماده سازی مقالات شامل ارزیابی، ویرایش علمی، تقویت منابع و جامعیت بخشی به مقالات در چارچوب آیین‌نامه‌های مصوب.

ماده ۱۵ - کمیته‌های تخصصی

۱. عناوین و تعداد کمیته‌های تخصصی به اقتضا و متناسب با نیاز بخش‌ها با پیشنهاد مدیر بخش، تصویب شورای بخش و تأیید مدیر دانش‌نامه تصویب می‌شود.
۲. کمیته‌های تخصصی می‌توانند بین ۳ تا ۵ عضو داشته باشند.

ماده ۱۶ - شورای مدیران

شورای مدیران مرکب از مدیر دانش‌نامه، مدیران بخش‌ها و کارشناس مسؤؤل پژوهش جهت تصمیم‌گیری در امور اداری و اجرایی به ریاست مدیر دانش‌نامه تشکیل می‌شود.

ماده ۱۷ - فرآیند گردش کار در دانش‌نامه

۱. گزینش و تصویب مدخل‌ها در شورای علمی دانش‌نامه؛
  ۲. شناسائی مولفان و سفارش مقالات به آنان؛
  ۳. دریافت، ارزیابی، آماده سازی و تصویب مقالات در بخش‌ها؛
  ۴. انطباق محتوا و برداشت با منابع در بخش‌ها و کمیته‌های تخصصی؛
  ۵. ارزیابی و نظارت مدیر دانش‌نامه؛
  ۶. ویرایش ادبی و فنی توسط ویراستاران؛
  ۷. تأیید نهایی مقالات در شورای علمی دانش‌نامه.
- تبصره:** نحوه اجرایی فرآیند گردش کار در آیین‌نامه‌های خاص، که به تصویب شورای علمی دانش‌نامه می‌رسد، مشخص خواهد شد.
- ماده ۱۸-** هرگونه تغییر در مفاد این اساسنامه با پیشنهاد مدیر دانش‌نامه و تأیید شورای علمی دانش‌نامه و تصویب شورای پژوهشی پژوهشگاه امکان‌پذیر است.
- ماده ۱۹-** ضوابط قراردادهای و پرداخت‌ها از جمله نوع کار، رتبه علمی، تعرفه پرداخت و ... بر اساس آئین‌نامه پرداخت‌های پژوهشی پژوهشگاه پرداخت خواهد شد.
- ماده ۲۰-** مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده است تابع ضوابط و مقررات پژوهشگاه و دفتر تبلیغات اسلامی خواهد بود.

این اساسنامه مشتمل بر ۲۰ ماده و ۸ تبصره در جلسات مورخ ۱۸ و ۲۳ اسفندماه ۹۳ و ۷ اردیبهشت ۹۴ (جلسات شماره ۴۱-۴۳) شورای پژوهشی پژوهشگاه مطرح و به تصویب رسید. این اساسنامه پس از ابلاغ رئیس پژوهشگاه لازم‌الاجرا خواهد بود.